

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Παρασκευή 5 Ιανουαρίου 2024

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Διδαγμένο από πρωτότυπο Θουκυδίδη Ιστορίαι, 3, 74.3-75.4.1

Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναὺς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἠπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν. Τῇ δὲ ἐπιγινομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ζύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ζυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίσειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναὺς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ζυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναὺς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ζυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιννομένη ἡμέρᾳ ... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

2. Ο Νικόστρατος καθώς φτάνει στην Κέρκυρα, προσπαθεί να εξασφαλίσει συμφωνία ειρήνευσης ανάμεσα στους δημοκρατικούς και τους ολιγαρχικούς. Αφού αναφέρετε τους όρους αυτής της συμφωνίας (Μονάδες 4), να την αξιολογήσετε τόσο σε διπλωματικό όσο και σε στρατιωτικό επίπεδο. (Μονάδες 6)¹

Μονάδες 10

3. Να προσπαθήσετε να εξηγήσετε τη χρήση των ρηματικών τύπων «ὕπεξανήγετο» και «λαθόντες» με τους οποίους ο Θουκυδίδης αναφέρεται στην αποχώρηση του κορινθιακού πλοίου και των επίκουρων αντίστοιχα.

Μονάδες 10

4. Έχοντας υπόψη το πρωτότυπο κείμενο που σας έχει δοθεί και το παρακάτω μεταφρασμένο να χαρακτηρίσετε τον επικεφαλής του αθηναϊκού στόλου Νικόστρατο με βάση τους χειρισμούς του συνολικά αλλά και κατά τη διάρκεια της ναυμαχίας.

¹ ΤΘΔΔ 20 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΛΕΓΓ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ-ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΛ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Διδαγμένο από μετάφραση Θουκυδίδου Ίστορίαι, 3, 78

Επειδή οι Κερκυραίοι ρίχνονταν απάνω στα εχτρικά χωρίς τέχνη και λίγοι-λίγοι κακοπάθαιναν και νικήθηκαν στο δικό τους μέρος της ναυμαχίας. Οι Αθηναίοι πάλι, επειδή φοβούνταν μην κυκλωθούν από τα εχτρικά καράβια που ήταν πολλά, δεν έκαναν επίθεση σ' όλα τα καράβια μαζί, ούτε στη μέση εκείνων που ήταν ταγμένα απέναντί τους, αλλά τα χτυπούσαν από τα πλάγια, και βύθισαν ένα καράβι. Και ύστερ' απ' αυτό, καθώς οι εχτροί ήταν παραταγμένοι σε κύκλο αρμένιζαν οι Αθηναίοι γύρω-γύρω τους και πάσκιζαν να τα ρίξουνε σε σύγχυση. Όταν το πήραν αυτό είδηση, όσα είχαν ταχτεί να πολεμήσουν τους Κερκυραίους, κ' επειδή φοβήθηκαν μην ξαναγίνει ό,τι είχαν πάθει στη Ναύπακτο, έτρεξαν να βοηθήσουν τ' άλλα, κι όταν μαζεύτηκαν όλα μαζί, κάνουν έφοδο καταπάνω στ' Αθηναϊκά. Τότε οι Αθηναίοι άρχισαν να κάνουν πίσω με την πρύμη, γιατί ήθελαν συνάμα να προφτάσουν οι Κερκυραίοι, όσο ήταν μπορετό, να καταφύγουνε στο λιμάνι πριν απ' αυτούς, αφού αυτοί οι ίδιοι υποχωρούσαν αργά, κι ολόκληρος ο εχτρικός στόλος ήταν ταγμένος να τους πολεμήσει. Τέτοιας λογής λοιπόν έγινε εκείνη η ναυμαχία και τέλειωσε καθώς βασίλευε ο ήλιος.

[Μετάφραση: Άγγελος Βλάχος]

Μονάδες 10

5. Να βρείτε στο πρωτότυπο κείμενο που σας δίνεται μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **κράτος, αλήθεια, πρόγονος, διαμονή, προνόμιο.**

Μονάδες 10

6. α. Για τα παρακάτω ουσιαστικά να γράψετε την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού. (Μονάδες 5)

	Ονομαστική πληθυντικού
τῆς μάχης	
τοῦ δήμου	
Τῆς ἡμέρας	
στρατηγῶς	
ὀπλίταις	

6. β. Για τις παρακάτω προτάσεις να επιλέξετε τη σωστή απάντηση. (Μονάδες 5)

1. **πράξας:** Το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου είναι:

- I. πράξαι
- II. πράξαι
- III. πράξιν

2. **καταλιπεῖν:** Το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ίδιου χρόνου είναι:

- I. καταλίπωσιν
- II. καταλιπῶσιν
- III. καταλείπωσιν

3. **ξυμπέμψειν:** Το α΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στη μέση φωνή είναι:
- I. ξυμπέπεμπται
 - II. ξυμπέπεμαι
 - III. ξυμπέπεμμαι
4. **ἔμειναν:** Το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ίδιου χρόνου είναι:
- I. μείνατε
 - II. μένατε
 - III. μείνετε
5. **οἰκείν:** Η γενική ενικού αριθμού, αρσενικού γένους της μετοχής του Ενεστώτα είναι:
- I. οἰκοῦντος
 - II. οἰκῶντος
 - III. οἰκόντος

Μονάδες 10

7. **Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοῖ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν :**

α) Να εντοπίσετε δύο μετοχές και, αφού τις χαρακτηρίσετε ως προς το είδος τους, να καταγράψετε το υποκείμενο της καθεμιάς.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2024
Α΄ ΦΑΣΗ

Ε_3.Αλ1(ε)

β) Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τα απαρέμφατα του αποσπάσματος και να καταγράψετε το υποκείμενό τους, δηλώνοντας ταυτόχρονα και το φαινόμενο που τα χαρακτηρίζει (ταυτοπροσωπία-ετεροπροσωπία).

Μονάδες 10

8. Να ελέγξετε την εγκυρότητα των παρακάτω προτάσεων σημειώνοντας δίπλα από κάθε γράμμα το γράμμα Σ (αν είναι Σωστή) ή το γράμμα Λ (αν είναι Λανθασμένη).

Ο Θουκυδίδης:

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα εξαιτίας της αριστοκρατικής καταγωγής του.
- β. πίστευε ότι η λογική αποτελεί τη μόνη αξία, στην οποία μπορεί να στηριχτεί ο άνθρωπος.
- γ. προβάλλει τον ανθρώπινο παραλογισμό ως το μόνο κίνητρο για τον πόλεμο.
- δ. στηρίχτηκε μόνο στη μελέτη επίσημων κειμένων για την ανεύρεση της αλήθειας.
- ε. χρησιμοποιεί αρχαιότερους τύπους λέξεων, όπως αίει αντί για αεί.

Μονάδες 10